

ВИДОВЕТЕ ЕСЕТРИ ОТБЛИЗО

МОРУНА

Моруната (*Huso huso*) е най-едрият представител на есетровите риби. Дължината ѝ може да достигне до над 7 метра, а теглото ѝ понякога надхвърля тон и половина. Различни изследвания показват, че числеността на този вид в Дунав е намаляла с над 50% само за периода 2004-2007 г.

ПЪСТРУГА

Само една естествена популация от пъструга (*Acipenser stellatus*) в Черноморския басейн е запазена. Тя вече мигрира само до река Дунав, където е подложена на свръхулов. В Румъния, за периода 2002-2005 г., числеността на този вид е намаляла със 72%.

РУСКА ЕСЕТРА

Руската есетра (*Acipenser gueldenstaedtii*) преди е била най-многочисленият вид есетра в река Дунав. В наши дни този вид е на ръба на изчезването, като настоящата му численост е неизвестна. Данни за Румъния показват, че от 2002 г. до 2005 г. е регистриран 99 % спад в числеността, което е един от най-бързите процеси на изчезване на вид в природата.

ЧИГА

Чигата (*Acipenser ruthenus*) е най-малката от всички есетри и не извършва миграции до Черно море. Тя е с най-добра популация спрямо останалите есетрови риби, като проучванията показват, че в Румъния, Унгария и Сърбия над Железни врата, има добро количество размножаващи се индивиди. За жалост, данни за състоянието на вида в българо-румънския сектор под хидровъзела не са налични.

Снимки: © Stoyan Mihov/WWF-Bulgaria

WWF-България

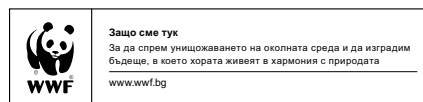
София 1000,

ул. Иван Вазов № 38, ет.2, ап. 3-4

тел./факс: 02 950 50 40; 02 981 66 40

Mail: office@wwfdep.bg

Web: <http://wwf.bg>

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България чрез оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“

100%
RECYCLED

WWF

ДИПЛЯНА

2012

ЕСЕТРИТЕ

ПРИЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ ОТ НАЦИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ЕСЕТРОВИТЕ РИБИ С ЦЕЛ ПОДОБРЯВАНЕ СЪСТОЯНИЕТО И ОПАЗВАНЕ НА ЕСЕТРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
Инвестираме във Вашето бъдеще

Решения за
no-gobor zhivot
www.ope.moew.government.bg

НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЧЕСКА
РЕФЕРЕНТНА РАМКА
2007 – 2013

ОСНОВНАТА ЦЕЛ НА ПРОЕКТА

е да съхрани и да възстанови един от характерните до преди години видове за дунавския регион – есетрите, както и да подобри общия им природозащитен статус. Негов основен изпълнител и бенефициент е WWF-България. Продължителността му е три години – стартира през януари 2012 г. и ще приключи в началото на 2015 г.

Какви са глобалните задачи?

- Опазване на есетровите риби в българския участък на река Дунав чрез ограничаване на отрицателното влияние на човешката дейност и прекратяване на незаконния улов
- Подобряване на ефективната защита и въвеждане на мерки за пряко укрепване на популациите на есетровите риби
- Прилагане на Националния план за действие за есетровите риби (2005-2014 г.), както и активностите, включени в Европейския план за запазване на вида

Кои са специфичните цели?

- Подобряване на законодателството и допълване на научната информация за есетровите риби с актуални данни (в т. ч. за ключовите местообитания и размножителните им райони). Тази информация ще послужи за основа при създаването на ефективни защитни мерки
- Предприемане на директни мерки (отглеждане и пускане на малки есетри) за укрепване на популациите
- Увеличаване на капацитета на администрацията и местните общности по отношение на ограничаването на вредното човешко въздействие и незаконните дейности, както и работа с научните среди

Какви дейности включва проектът?

- Детайлен преглед и подготовка на мерки за подобряване на българското законодателство, свързано с опазването на есетрите
- Изследване на местообитанията на есетрите, идентификация на местата за хвърляне на хайвера им по протежение на българския участък на река Дунав и осигуряване на ефективната им защита
- Укрепване на популациите чрез хранене, маркировка и разселване на минимум 50 000 бройки от видове с дунавски произход
- Подготовка на тристранен пакет от управленски мерки между България, Румъния и Сърбия, който ще осигури координирано опазване и размножаване на есетрите в дунавския речен басейн
- Въвеждане на държавните структури, научните среди и местните общности в спецификата на основните активности на проекта чрез организация на съвместни дейности
- Формиране на два консултативни съвета на проекта: научен (с участието на външни експерти) и съвет, в който ще участват представители на държавната администрация / заинтересованите страни
- Създаване на електронна база данни и онлайн портал за есетрите, който ще съдържа цялата налична информация от проекта, в т. ч. законодателство, научни данни, анализи, отчети, изследвания, карти и резултати

ВЛАСТЕЛИНИТЕ НА ДУНАВА

В миналото българската акватория е била дом на шест вида есетрови риби: **атлантическа есетра** (*Acipenser sturio*), **шип** (*Acipenser nudiventris*), **моруна** (*Huso huso*), **пъструга** (*Acipenser stellatus*), **руска есетра** (*Acipenser gueldenstaedtii*) и **чига** (*Acipenser ruthenus*). За жалост в наши дни два от тях – атлантическата есетра и шипът, вече са изчезнали. Останалите четири вида са критично застрашени. Основните причина за това са човешката дейност, която разрушава хабитатите им и местата им за хвърляне на хайвер и безогледния улов.

КОИ СА ЕСЕТРИТЕ И ЗАЩО СА ЗАСТРАШЕНИ?

Те са древна група риби с много специфична биология, чието оцеляване е под въпрос в световен мащаб. Нарочени за деликатес (килограм хайвер се търгува за хиляди евро на черния пазар), те са обект на постоянно преследване, а големият им размер ги прави лесна плячка за браконьерите. Биологичните особености на есетрите също спомагат за бързото им изчезване. Те достигат зрелост късно – между 17 и 26 години при женските моруни, а размножаването им е през 2 – 3 години. Освен това, повечето от есетрите са мигриращи видове, които се придвижват от морето към реките. По време на тези миграции те са много уязвими заради размера и начина си на придвижване – дори и най-малката плитчина би могла да ги спре и да стане причина за тяхната гибел. Затова и построяването на хидровъзлите Железни врата 1 и 2 са допринесли в най-голяма степен за силното редуциране на популациите, тъй като над 80% от размножителните хабитати са останали над язовирните стени.

© Stoyan Mihov/WWF-Bulgaria

